

[Nielsen Mann.]

idet de Beløb, der er anvendt, ligger betydeligt over 1 Mill. Kr. for hvert af de to foregaaende Aar. Bemærkningerne viser endvidere, at Staten som Laangiver ikke har haft nogen væsentlig Risiko ved at udlåne Pengene paa den Maade, som Loven har givet Anvisning paa. Det er da ogsaa ubetænkeligt at fortsætte med Loven i Aar. Man kan vist ikke bestride, at der netop i Aar med en relativ daarlig Høst — man kan vel oven i Købet sige med en daarlig Høst i tre Aar — paa de tørreste Jorder maa være udstrakt Brug netop for en saadan Lov.

Der er, som Ministeren pegede paa i sin Forelæggelsestale, kun to Ændringer i Forhold til Loven sidste Aar. Den ene fremgaar af § 1, Stk. 3, som gaar ud paa en Rentenedsættelse paa 1/2 pCt. Men dette falder ikke helt sammen med Bemærkningerne til Lovforslaget. Jeg ved ikke, om det er en Lapsus i Bemærkningerne eller i selve Forslaget, naar der i Forslaget staar 4 1/2 pCt., men i Bemærkningerne kun 4 pCt. Hvis det skulde være Tilfældet, at Ministeren oprindeligt har ment, at Renten skulde være 4 pCt., kan det jo naas ved at stille Ændringsforslag til anden Behandling. Nu vil jeg just ikke paastaa, at en Rente paa 4 1/2 pCt. for et saadant Laan er urimelig. Paa den anden Side kan Staten maaske laane Penge billigere, end private kan laane i Banker, og det kan heller ikke være rimeligt, at Staten skal tjene Penge paa saadanne Udlaan, særlig i Betragtning af, at det er nødstedte Landmænd, som søger Laanene. Jeg skal indskrænke mig til at henstille til den højtærede Minister, hvis der foreligger en Trykfejl, at stille Ændringsforslag, men i øvrigt anbefale Forslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Axel B. Lange: Jeg kan ogsaa paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag til hurtig og velvillig Behandling, selv om jeg ikke mener, at Nødvendigheden af dette Forslag er saa overordentlig stor; gennem Loven om Høstpantebreve har man givet i hvert Fald den overvejende Del af Landmændene en Mulighed for at faa Saasæd og ogsaa Kunstgødning paa Kredit og paa rimelige Betingelser. Men jeg erkender, at der maaske kan være de Tilfælde, hvor det drejer sig om Tildelingskorn, som udleveres mod Mærker, og der kan der være Forhold, som gør det ønskeligt at faa gennemført et Forslag som dette. Jeg skal derfor, som jeg begyndte med, paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag.

Jeg kan ikke være helt enig med den

højtærede Landbrugsminister i, at det ikke er ret store Tab, der er Udsigt til at lide paa disse Laan. Der er i det sidste Aar udlaant 1 316 000 Kr.; der mangler endnu at indbetale 238 000 Kr., altsaa nær op mod 20 pCt., og da Betalingsterminen var Udgangen af Oktober Maaned, synes det mig at være et stort Beløb saa længe over. Men jeg gaar ud fra, at vi alle er klar over, at Staten ved disse Laan maa løbe en vis Risiko.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse rejse et andet Problem, som ogsaa staar i Forbindelse med Besaanningen af Landets Jord, og som efter min Mening netop i den nuværende Situation er et vigtigt Problem; nemlig dette, at *al* Jord bliver besaaet. Men § 2 indeholder en Række Bestemmelser, der skal sikre Staten som Kreditor, og disse Bestemmelser udelukker i adskillige Tilfælde en Landmand fra at faa Laan og derved skaffe sig Saasæd. Som Betingelse for at faa Laan kræves det under Punkt a, at han uden egen Skyld savner den nødvendige Saasæd; altsaa, hvis han selv er Skyld i, at han ikke har eller kan skaffe sig Saasæd, kan han ikke faa Laan. Og i Henhold til Punkt c kræves det, at han ikke i 1940 eller 1941 har modtaget Saasædsiaan, der ikke fuldt ud er tilbagebetalt. Jeg er ganske klar over, at naar Staten skal foretage Udlaan som dem, her er Tale om, maa den naturligvis stille Betingelser over for de Folk, som skal have Laanene, og den maa ogsaa sørge for ikke at faa større Tab end højst nødvendigt. Men man maa nok spørge: Naar man nægter den Landmand Laan, der selv er Skyld i, at han ikke har Saasæd, og naar man nægter den Landmand Laan, som ikke har tilbagebetalt Saasædsiaan fra 1940 eller 1941, hvad saa? For de Jorder, som disse Landmænd har, skulde jo ogsaa besaas. Det er vel saaledes, at hvor der er Kreditorer, som er opmærksomme paa Forholdet, vil disse — det tror jeg i hvert Fald gælder Kreditforeninger og Hypotekforeninger — drage Om-sorg for, at Jorderne bliver tilsaaet, eftersom det jo paa ingen Maade er i Kreditorernes Interesse, at Jorderne ligger ubesaaet hen. Men i en Situation som den, vi er inde i i Øjeblikket, hvor alle med Haab, men ogsaa med en vis Ængstelse ser hen til den kommende Høst, fordi den ikke alene for Landbruget, men for hele Samfundet betyder saa overordentlig meget, synes jeg ogsaa, man maa være opmærksom paa, om der ikke er noget at gøre i de Tilfælde, hvor Jorderne af en eller anden Grund, f. Eks. de Grunde, jeg her har nævnt, ikke vil blive besaaet.